

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " " 4.50
za četrt leta " 1.50; " " 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročilne se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 novic v vrstici v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč.«

„Nejasni“ naši pojmi.

II.

Pravite, da je „Edinost“ uređovana v liberalnem duhu. To je res in zopet ni res. Da: načela naša so liberalna, ali načela ta more mirno vestje podpisati vsak, tudi najgorečiji vernik, kajti verski čut nikakor ni v nasprotju s pravim — pravim, pravimo — liberalizmom. Liberalizem naš izražen je v malih besedah: privoščiti svojemu bližnjemu vse ono, kar sam sebi želiš.

Liberalizem tak ugaja božjim in človeškim postavam. Liberalizmu pa, kakor ga razumevajo nemški liberalci in naši iredentovci, in ki se identifikuje z brezverstvom, sovraštvom do duhovščine in sovraštvom do družih narodnosti, zaprta so vrata naša in srca naša. Na očitane vaše, da sami ne vemo, česa hočemo, niti ne reagujemo, ker nam zadostuje prepričanje, ki nas navdaja, da naročniki naši — posvetnega in duhovskega stanu — dobro razumejo, česa hočemo in se v tem tudi z nami strinjajo. In morda morda nas tudi vi dobro razumete, a pišete drugače, ker veje taka sapa. Glede na trditev vašo — sam Bog Vam jo odpusti! — da se nam včasih „v glavi svrti“ in da potem opisujemo duhovščino našo v najtemnejših barvah kot trmasto, nazadnjaško in nemakutarsko, pozivljamo vas, da nam to dokažete! Dokaz ta se vam izvestno ne posreči, ker se vam posrečiti ne more — in sicer zato ne, ker so fakta nasprotna vašim trditvam. Res je, da se ne strinjamo z velečasitega dra. Mahniča načeli; to smo povedali že šestokrat, povemo danes in povemo tudi v bodoče, kadar-koli bode potreba. In mnenju našemu o pogubnosti veleč. gosp. dra. Mahniča načel pritrjevali so v privatnih pogovorih brezpogojno tudi možje, ki so na glasu uzornih konservativcev in ki so najtesnejši prijatelji in somišljeniki voditelja vašega, velečasitega g. Kluna. S tem pa niso zagrešili nikake nedoslednosti,

kajti konservativno in versko mišljenje nista kongruentna z veleč. g. dra. Mahniča načeli. Načela ta niso cerkvena dogma. Ako bi bila to, potem so duhovniki, ki jim nasprotujejo, kakor jim nasprotujemo mi, zločinci. In nasprotujejo jim vzorni duhovniki — ljubljenci naroda. Ako smo mi sovražniki duhovščine, so ti duhovniki tudi sovražniki duhovščine. To bi pa bilo nezmisel.

Res je nadalje, da smo se veleč. g. Klunu postavili po robu. A postopanje naše velja le poslancu Klunu, ne pa duhovniku Klunu; duhovnika Kluna spoštujemo brezpogojno, kakor ga spoštujemo drugi. Kdor nastopi široko pot parlamentarnega delovanja, potrjen je kritiki javnega menenja; to je obče veljaven zakon, kateremu se mora pokoriti vsak parlamentarec — in naj je tudi slučajno duhovnik.

Kaki sovražniki duhovščine smo mi, razvidno je iz naslednjih vrstic, koje smo napisali ne dolgo temu. V članku našega lista z dne 6. maja pišemo namreč:

Ako se z duhovnika nazori ne strinjamo, smemo te nazore pobijati. Ali krivično bi bilo zahtevati, da se duhovnik sploh ne vtikaj v politične zadeve. Duhovnik je državljani kakor vsakdo drugi; kar je dovoljeno vsakemu drugemu, to mora biti dovoljeno tudi njemu. Kdor drugače misli, ni svobodnjak; in kdor bi hotel duhovščini siloma kratiti državljanske pravice, ta je brezvesten nasilnik. Toliko o politikovanju sploh. Kar se pa tiče borbe za narodna prava, bilo bi še absurdnejše, ako bi zahtevali, da duhovnik zatre v srci svojem najnaravnejši moj vsami čuti — ljubezen do rodu, katerega sin je. Zahtevanje tako je nečloveško in duhovnik brez ljubezni do svojega naroda ni pravi duhovnik, ni prijatelj ljudstva.

In potem: Istrska duhovščina zaveda se živo — hvala in čast jej na tem! — vsega tega, kar smo rekli. Sad poštenega nje delovanja je očividno: kakor jo sovražni sodrge, toliko bolj jo spoštuje po-

šteno, nepokvarjeno ljudstvo; veljava nje narašča od dne do dne. Postala je v pravem pomenu besede voditeljica naroda; voditeljica do večnega in posvetnega blaga. In to peče nasprotnike in njih poreško glasilo. Degradovati so hoteli duhovščino, ali efekt njih nastojanja je uprav nasprotniki: ne vzgoja po semeniščih in ne brezbržnost škofov je kriva, ampak vi sami ste krivi, da vam je duhovščina tako nasprotna. Da ste vi postopali žnjo, kakor je dolžnost izobraženemu človeku, bilo bi morda marsikaj drugače. Kar ste sami izzvali, to imate“.

V tem zmislu pisali smo dosedaj dosledno in pri tem tudi ostanemo. Blagohotni čitatelj pa sodi po tem, smo-li res sovražniki duhovskega stanu in nam-li res velja načelo: duhovščino ob tla! Povemo pa brez ovinkov, da tudi duhovniku-politiku ne samolčimo, ako je v svojem javnem delovanju karsibodi storil, s čemer se ne moremo strinjati. To je vendar dolžnost časnika. Povsem krivično pa je, ako se vsaka, tudi najrahlejša kritika takoj smatra kot sovraštvo, naperjeno proti celemu stanu, kojemu pripada dotičnik. Potemtakem bili bi mi — ker kritikujemo, če treba, vsacega poslanca brez razločka stanu — sovražniki duhovnikov, posestnikov, odvetnikov, inženirjev, umirovljenecv itd. itd. Tolikega nasprotstva bi si vendar ne hoteli nakopati na glavo!

Povedali smo vam že in povemo vam še enkrat, da mi ne dobivamo od nikoder navodil: navodilo nam je — prepričanje naše. Mi imamo — hvala Bogu! — svoje lastne pojme in nazore, če so tudi morda, kakor pravite, malo „zmedeni“ in „nejasni“. Vsevedni seveda nismo, kakor tudi marsikdo drugi ni; ali to pa že rečemo, da se vaše poznanje, recimo tržaških razmer niti primerjati ne da z našim poznanjem razmer v Kranjski.

Častiti „Slovenec“ dregnil nas je tudi, češ da ponatiskujemo njega državnozborna poročila. No, čemu bi tajili: sestav-

ljodi politični pregled imamo res pred seboj „Slovenca“; a poleg tega lista tudi „Slovenski Narod“, „Politiko“, „Neue Freie Presse“, „Triester Tagblatt“ in „Triester Zeitung“, „Obzor“ in nekajere italijanske liste. Tako delamo mi, tako delajo drugi listi, in tako dela častiti „Slovenec“ sam, kajti tudi njegovega „Političnega pregleda“ mnogokateri odstavek ima na čelu znak „Politikine“ ali „Vaterlandove“ provenijence. To je tudi naravno in ni nikak greh. Toda mi imamo grozovito „smolo“: kar-koli storimo, je v „Slovenčevih“ očeh greh. Obljubimo mu pa, da ne grešimo več v tem pogledu: kar se tiče sestavljenja političnega pregleda, pomagamo si brez „Slovenca“ kakor vemo in znamo. Čitati ga pa hočemo tudi v bodoče isto pozornostjo, kakor smo to delali dosedaj, ter mu pritrjevati, ali pa ugovarjati.

So pa-li dopisi naši v znani afəri imenovanja članov proračunskemu odseku res le „zbadljivi“ in „obreklijivi“, o tem je pravda že završena. Priznanja, došla nam z različnih strani (tudi duhovskih), osobito pa iz Istre, pričajo nam, da javnost drugače sodi o poročilih teh, nego sodi častiti „Slovenec“. Ker pa gospoda zopet mečejo okoli sebe z obrekovalci, ni drugače, da tudi mi še katero rečemo o omini-ozni tej afəri. Zgodi se njihova volja!

—t.—

Postava

z dne ob uvedbi državnega užitninskega davka v Trstu in njega okolici.

V soglasju z obema zbornicama državnega zbora zaukazuje, kakor sledi:

§. 1. Postavne določbe, tikajoče se splošnih užitninskih davkov žganih opojnih pijač, sladkorja in kamenenega olja razstegnejo se na vse ono tržaško obsežje, ki je bilo dosedaj carine prosto; določbe, tikajoče se užitninskega davka na pivo pa na celo obsežje tržaško.

Še nekaj.

III. skupščina učiteljske „Zaveze“ zvršila se je prav res sijajno; to pa samo v Trstu; če pogleda pa človek tudi potovanje nekaterikov, če tudi ni pesimist, pokaže se morda malo drugačna slika.

To pa le mimogrede in na tiho povem, kaj mi vse ni ugajalo.

V soboto zjutraj zgrabim potni les in si mislim: „Tebe nikjer ne manjka, stopi tudi malo do Trsta.“ A človek, da le stopi čez prag, ima že smolo! Začelo je namreč tako liti, da sem bil kmalu kakor žaba, kadar jo iz luže potegneš. Dobro bo, to že dobro kaže! Poskusimo dalje! Kobalim čez hribovje i skalovje; spremljevalca nisem imel nobenega, le dež se me oprime z vso ljubeznijo, če tudi mi ni bil posebno ljub spremljevalec. Pridem do vasice Gr. . . Dasi je vas malo od ceste oddaljena, nič ne de, priti moraš do ljudi, dejal sem, da si mokre svoje koščice malo posušiš. Krenem jo v hišo, kjer Bog roko ven moli, ter poprosim redkozobo mamico, da mi najprej napravi kakov pošten ogenj. Prav moški se vsedem na ognjišče ter se tako

PODLISTEK.

Ruska Ofelija.

Povest, iz ruščine prevél — r.
(Konec.)

Kmalu zagledal je Pavel Natašo. Sedela je na klopi v senci gostega kléna ter pletla venec. Zagledavši se v dražestno sliko je Pavel obstal. Kar je povzdignila čez nekoliko časa deklica oči; vskliknila je, vrgla se k njemu in obješala ga razjokala se mu v naročji. Od tedaj pričelo se je trpljenje mojega brata, od tedaj bila je njegova nesreča gotova. Bolno-žalosten ter že prej omamljen od njene krasote odgovoril ji je Pavel z vso svojo dušo. Ne spomnivši se, da ne ljubi njega, izročil se je ves mehkeemu svojemu čustvu. Zabil je ves svet: zabil je namen svojega prihoda, kraj, kjer se nahaja, zabil svojo umetnost, domovino, slavo, do katere je stremil, zabil je, da drži v svojih rokah blaznico ter veroval le svojim čustvom, čustvom — da jo ljubi. Kakor mati bolno dete začel jo je s poljubi tešiti in bil nič manj srečen od nje, ko je videl njen jasni pogled ter blaženi posmeh na milem obrazu.

Da-si je bil ves zamaknen v njo, vendar je ohranil še toliko zavesti, da je slišal, ko se je pojavil doktor, kateri je poklical Natašo ter dal njemu znak oddaljiti se. Prihodnji dan oglašil se je Pavel zopet v bolnici. Ni mu bilo več mogoče prestati nevideti Natašo. Doktorju so se odprle oči: s strahom je uvidel, da je po neprevidnosti svojej naredil povod nepopravljive bédne in večkrat se je imenoval, premišljajoč vse to, starim norcem. Vso svojo umetnost in znanost z nervoznimi bolniki je moral doktor uporabljati, da bi ga vsaj nekoliko vzpokočil in k sebi pripravil. Tudi je ukazal Pavla ne pustiti več v bolnico. Od vratarja zvedel je doktor, da je še nekolikokrat prišel, ker ga pa le-ta ni pustil notri, se vrnil. Potem preстал je popolnoma prihajati. Tako je preteklo pet do šest dnij. Stari doktor vzdihnil je avobodno, a popolnoma vzpokočiti se vendar ni mogel. Kmalu dobil je poziv od policije, oglašiti se v gostilnici N., da bi preiskal nekega gosta. Gospodar gostilnice naznanil je namreč policiji, da se je jednega izmed njegovih gostov polastila blaznost. Cele noči, da hodi po sobi, govori sam seboj in hoče neko sliko narisati. Ako

se ga pa nagovori, ne dobi se odgovora od njega. Nekoč, da je popravljaj sluga njegovo sobo; hoteč privzdigniti aliko, vrgel se je blaznik, kakor besen nanj. V bolniku spoznal je doktor Pavla. Našel ga je v takem stanju, da ni bilo drugega mogoče, kakor ga nemudoma prepeljati v bolnico. Pred mojim bratom odprla so se zopet vrata one strašne hiše, v katero je tolikanj želel in hrepenel; odprla so se zavoljo tega, da bi ga le mrtvega izpustila. Pavlov organizem že od prirode šibak ni prenesel te bolezni. Zbólel je in kakor že veste, usmilila se ga je smrt in ga rešila strašne blaznosti.“

„Nataša živi še. Usoda zadela jo je zelo nemilostno: uboga deklica je pokopala že dvakrat srečo svojo; pa še vedno ga ljubi kot prej, še vedno hodi in brede po vrtu ali po dolgih bolničnih hodnikih ter išče svojega Andreja, svojega milega. . .“

Gaston Beranz je umolknil. Nekoliko časa molčali smo tudi mi, pod utisom njegove povesti.

„Uboga, bedna Ofelija!“ rekel je moj prijatelj M. Vstali smo, s spoštljivostjo podali bratu nesrečnega Pavla roke in se tiho razšli proti domu.

§. 2. V ono obsežje, ki je bilo z užitninsko-davčno postavo z leta 1829. gledé na pobiranje užitninskega davka proglašeno kot zaprto, se uvrstijo:

1. Rojan, Škorklja, Kadin, Čjarbola zgornja, sv. Marija Magdalena zgornja in Škedenj.
2. Oni deli katastralnih občin: Greta, Opčine, Kolonja, Vrdela, Padrič, Lonjer, Rocol in sv. Marija Magdalena spodnja, koji pridejo pod užitninsko črto, ki se ima določiti p o t e m n a r e d e b. Poteza te črte ne sme se dotikati poslopij, dvorišč in vrtov, zaprtih po stalnih ograjah.

§. 3. V užitninsko-davčnem obsežji, določenem na podlagi §. 2., obdačiti je pri uvažanju odnosno pri izdelovanju ali klanju po tarifnih nastavkih vse predmete, navedene v priloženem tarifu, katerega določbe so nerazdružljiv sestavljajoč del cele te postave. V davčne nastave tega tarifa, koji stopi na mesto tarifa z l. 1829., določenega za užitninsko-davčno črto mesta tržaškega, včeta je že obstoječa 20 odstotna doklada užitninskemu davku in dokladni svoti davka na pivo.

§. 4. Ob užitninski črti (§. 2) določi finančna oblast, in sicer ozir jemaje na lokalne razmere, nadzorovalno obsežje, koje pa na nijedni točki ne sme biti širje od jednega kilometra, ako se jej meri od užitninske linije.

V tem obsežji preskrbeti je za vse predmete, podvržene užitninskemu davku in navedene v tarifu (§. 3), pri prevozu v v notranje užitninsko-davčno obsežje, užitninsko-davčno boletu. Ta boleta mora se pokazati, kadar-koli to zahtevajo finančni organi, sicer se mora tak davku podvrženi, a z boletu ne preskrbljeni predmet zavrniti iz užitninsko-davčnega obsežja.

Finančni organi imajo pravico preiskavati vsak transport, kojega bi se hotelo uvesti na kateri-koli točki užitninske linije, koja ni določena za uvažanje davku podvrženih predmetov.

Finančni organi imajo nadalje pravico nadzorovati užitninsko črto tudi po onih progah, kjer se ne spaja s; potmi in stezami, prepuščenimi obči uporabi. Ako bi s tem nastala kaka dokazljiva škoda, dovoli se primerna odškodnina iz državnega zaklada.

§. 5. Predmeti, navedeni v priloženem tarifu (§. 3.) in nahajajoči se v zalogah užitninsko-davčnega obsežja, določenega na podlagi §. 2, p o d v r ž e n i s o o b d a č e n j u, kakor hitro stopi v veljavo ta postava, in sicer vino v toliki meri, kolikor presežajo nastavki tarifa (§. 3) p o l o v i c o že predpisanih, oziroma plačanih nastavkov sedanjega občinskega davka; drugi predmeti pa po davčnih nastavkih tarifa.

vedem kakor bi bil vsakdanji gost, če tudi še v svojem življenju v tej vasi bil nisem. Za ista došel je v hišo tudi možak, v kojem brž spoznam, da ima pri tej hiši tudi on porojce pravice. — Gospodar je bil, žalibože, strašno redkobesedon. Ko me postrežljiva wamica, kolikor se je dalo uljudno, vpraša „kaj da za pod zob želim?“ že sem hotel ziniti: peršut, brž se spomnim, da je binkoštna sobota, toraj po našem cerkvenem obredu — post!

Poparjen i potrt (kajti povedati moram, da sem romal se svojimi dolgimi koraki že dobri dve uri) jej rečem: „Po jajcih jo bomo vdarili danes!“ Na čim? vpraša me nadalje postrežljivka. Za hožjo voljo na maslu, dejal sem, saj je danes vendar post! Bog Vam poplati, da ste me spomnili, zazeva starka, kajti ravno je mislila bacniti v lonec neko avinjsko uho. Ko mi napravi zaželjeno jed, potolažil sem svoj želodec kar na ognjišči. Smejati sem se hotel, a pogled skozi zakajeno okno zabranil mi je smeha. Lilo je že vedno tako kakor bi se vsi nebeški hudo-urniki odprli. Zamislil sem v besede:

„Da ti vidiš njega sada!“
(Konec prih.)

Tega obdačenja oproščeni so:

1. Zaloge piva in živine tarifnih točk 4, 5 in 6, koje so že obremenjene z obstoječimi občinskimi davščinami.
2. Sveže (frišno) meso, navedeno v tarifnih točkah 7, lit. a.
3. Vino, v množini do jednega hektolitra pri vsakem obrtniku in vsakem drugem hišnem gospodarstvu.
4. Zaloge predmetov tarifnih točk 2, 7 lit. c in d, 8, 9, 10 in 11, potem klobase in konzervno meso (tarifna točka 7, lit. a) pri vsakem obrtniku in vsakem drugem hišnem gospodarstvu, ako gledé na vsak posamični predmet užitninski davek ne znaša nad 4 gid.

Vsako v užitninsko-davčnem obsežji, ki s pričetkom veljavnosti te postave poseđa več nego 1 hektoliter vina — ali pivo ali živino tarifnih točk 4 lit. c, 5 in 6 —, ali predmete tarifnih točk 2, 7 lit. c in d, potem 8 do včete 11 in klobase ali konzervno meso (tarifna točka 7, lit. a) v množini, ki presežajo davka oproščeno mero, ali pa hrani te stvari za kako drugo osebo, je dolžan s prvim dnem veljavnosti te postave pismeno prijaviti v to določenim finančnim organom številno in vrsto živine, oziroma zalogo gori omenjenih predmetov, kakor tudi prostore, v katerih stoji prva in kjer se nahajajo drugi ter plačati dodatni davek po odbitku davka oproščene dela. —

Ako presežajo zaloga vina kake stranke, koja nima prostega skladišča, 200 hektolitrov, dovoli se jej, pod pogoji in nadzorovalnimi naredbami v varstvo državnega zaklada, da plača dodatni davek po odbitku jednega hektolitra le za oni del te zaloge, koji se v teku treh let po začetku veljavnosti te postave ne izvozi preko užitninske črte, ali pa se prepelje v kako prasto skladišče, kjer se uradno obdači, in sicer se dodatni davek plačuje v isti meri, kolikor se v označeni dobi manjša zaloga, oziroma za konečni preostanek.

Stranke smejo v to določenim finančnim organom že tri dni pred pričetkom veljavnosti te postave predložiti predpisane pismene prijave.

V prvih tridesetih dneh veljavnosti te postave imajo finančni organi pravico preiskavati shrambe, da konstatujejo davku podvrženo število živine, oziroma zaloge. Stranke so pa dolžne izkazati dobavo blaga ali storjeno prijavo, oziroma izvršeno obdačenje živine, ali zalog, presežajočih davka prasto mero.

Ako predpisana prijava čisto izostane, ali se pri živalih tarifnih točk 4, 5, 6, 8, 9 in 11 bodisi število glav ali pa glede na tarifni nastavek vrsto živali prenizko prijavi, ali se pri predmetih tarifnih točk 1, 2, 3, 7 lit c) in d), 10; potem pri klobasah in konzervnemu mesu (tarifna točka 7 a) zaloge tako krivo prijavi, da je dodatni davek za blago, ki se je prijavi, za 10 odstotkov manjši, nego bi znašal za resnično zalogo imenovanih predmetov, odmeriti je v onih slučajih, ko ni bilo namena, oškodovati užitninski davek, radi nerednosti kazen 2 do 100 gid., v vseh drugih slučajih pa kazen radi težkega dohodnega prestopka.

Jednaka kazen radi nerednosti ali težkega dohodnega prestopka zadene tistega, ki celó ne more skazati dobave ali obdačenja blaga, — ali stori to le nepopolnoma — bodisi glede na one predmete, koje je obdačiti po številu ali glede na zalogo drugih predmetov, presežajočo ono mero, koje ne treba prijaviti.

Pri odmerjenju kazni radi težkega dohodnega prestopka v slučajih, ko se sploh ne more, ali pa le nepopolno more skazati dobava ali obdačenje, služi v podlagi ona davčna svota, ki odgovarja glavam živine, oziroma predmetom, glede na katere nedostaje potrebnega skazila.

§. 6. V onem delu tržaškega obsežja, ki ostane izven užitninske črte (§. 2), plačevati je užitninski davek od mesa, vina, vinskoga in sadnega mošta po postavnih

določilih, veljavnih za pobiranje užitninskega davka po krajih ostalega države obsežja, ki niso proglašeni zaprtimi.

§. 7. Postava ta stopi v veljavo z dnem 1. iulija 1891.

§. 8. Finančni moj minister dobi nalogo, da izvrši postavu to.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. V seji proračunskega odseka dne 4. junija predlaga poročevalec Russ, da se znesek dohodkov pošte v proračunu poviša za 350.000 gl. in želi preosnove telegrafnega tarifa. Peticijski predsedništva društev avstrijskih poštarjev izroči se vladi, da kolikor mōči nanjo ozir jemlje. Tako se zgodi tudi s peticijo avstrijskih telegrafnih in poštinih uradnikov za zboljšanje njih materijalnega stanja. Trgovinski minister izjavlja, da namerava že v bodočem letu osnovati telefonsko zvezo mej Dunajem in Trstom. Glede gradnje železnice omenja ta minister, da se zgradijo najprvo one črte, ki so važne za skupnost vse države. Gledé gradnje železnice čez Karavanke predloži se že letos načrt za gradnjo jedne ali druge črte. Poslanec Stalitz izjavil je, da se pridružuje resoluciji poslanca Russa, da se namreč še v tem poletju izdela podroben načrt za gradnjo železnice Divača-Loka; s tem pa bi ne bilo še rešeno vprašanje podaljšanja te železnice. Sodeč po odgovoru g. ministra je mogoče, da se načrt izvrši.

Proračunska debata se prične dne 11. junija. Izmej slovenskih poslancev govoril bode posl. Šuklje.

V seji državnega zbora dne 5. junija predložil je grof Taaffe predlogo, tikajočo se dodatnega kredita 15.000 za uravnavo Drave. Posl. Herbst nasvetuje postaven načrt, da se odpravijo z dnem 1. januarja 1893. mitnice na mostovih erarijalnih cest. Postavni načrt o sodstvu na Dunaji vsprejme se. Poslanci Steinwender in tovariši interpelujejo, se-li namerava p o d r ž a v i t i južna železnica, o razmerah uradnikov, znižanju tarifov.

O izjavi ministra Taaffeja v proračunskem odseku prijavil je Zadarski „Narodni list“ jako ostro pisan članek. Mej drugim pravi: „Še nikoli ni bil Taaffe tako odkritosrden, kakor v seji tej, da-si je vedno tako mislil in f a k t i č n o t u d i t a k o d e l a l. Po tej izjavi so Slovani na čistem: pripraviti se jim je na odločno borbo. Za slovanstvo v Avstriji danes ni razlike mej Taaffejem in Plenerjem. Taaffe hoče nemški uradni jezik, kakor ga želi Plener; ta-le noče, da bi se razvijala ustava v prilog Slovanom, kakor tega ne želi Taaffe; jeden in drugi stojita torej na istem stališču glede na narodne zahteve“. Ker staročeska „Politik“ obdoljuje Mladočehe, da so oni krivi, da je tako daleč prišlo, odgovarja „Narodni List“: „Mesto da dolže Mladočehe, morali bi jim biti hvaležni, kajti njih zasluga je, da se položaj bistri in da ponehava doseđanja dvomljivost, ki je bila na veliko škodo Slovanom, ovirajoč njihovo delovanje. Malone povsod postal je nemški jezik službeni jezik. Tega najbrže ne bi bili doživeli, da je grof Taaffe pred leti dal izjavo, slično oni z dne 27. pr. m. V politiki sta čisto položjenje in odkrit protivnik mnogo manje nevarna, nego prijatelji za silo. Ponoviti se mora torej stara borba. Slovani pa, ki so prebili Schmerlinge, Giskre in Auersperge, vedo, da se tudi ta borba izvrši njim na čast. A la guerre!“

Jubilejni razstavi v Pragi osiguran je že sedaj sijajen vapeh. Nemci, meneči, da brez njih ni življenja, odtegnili so se razstavi v trdni veri, da je tem načinom onemogočijo. A varali so se: razstava je toli krasna, ženjalnost naroda češkega pokazala se je ob tej priliki v

tolikem blesku, da velja obča sodba, da razstava praška daleč nadkriljuje navadne deželne razstave in da v maraičem — n. pr. na tehniškem polji — celo presežajo dunajsko svetovno razstavo. Seveda je nastalo po toliki blamaži v nemškem taboru silno razburjenje. Z jedne strani hoteli bi potajiti razstavo s tem, da o nji molče, z druge strani pa pošiljajo v razstavo razne provokatérje, koji naj bi izzivali izgrede in tako diskreditirali veleslavno to podjetje. Glavni namen pa jim je pri tem, da bi cesar ne pohodil razstave, kakor je obljubil. In res so zadnje dni raztrosili vest, da Nj. Veličanstvo ne pojde v razstavo. Dunajski dopisnik praške „Politike“ pa poroča temu listu, da se je informoval na najkompetentnejšem mestu ter se uveril, da vest ta ni resnična.

V Gradci zboroval je sedaj k a t o l i š k i s h o d. Shodu temu predložile so se nastopne resolucije.

1. Oddelek. A.) Politika in narodnost. Na drugem štirskem katoliškem shodu zbrani izjavljajo kot patrijotični Avstrijci, da je le tem potem mōči prepričati narodom in državi preteče nevarnosti, ako se javno življenje v političkem in narodnem pogledu zopet osnuje na krščanski podlagi. B.) Ljudska šola. Z ozirom na to, da je katoliško prebivalstvo sedaj, ko so stariši prisiljeni, otroke v šolo pošiljati, in po obstoječih gospodarskih razmerah glede vzgoje otrok skoro izključljivo navezano na sodelovanje ljudske šole; z ozirom na to, da je mōči doseči pravo vzgojo, kakoršno zahtevajo gospodarske stiske in socialne nevarnosti sedanjega časa, le na podlagi od Boga razodetih verskih in nraavnih resnic in složnim sodelovanjem družine, cerkve in šole; z ozirom na to, da je najnevarnejša zmota, ako ne laž, če se misli, da sta vera in znanost povsem ločena, nasprotujoča si obsežja — koja laž nikakor ne velja nasproti katoliški cerkvi — izjavlja II. štirski katoliški shod radestno popolno svoje soglasje se škofovsko izjavo v gospodski zbornici z dne 12. marca 1890., tikajočo se zopetnega uvedanja konfesionalne ljudske šole pod sonadzorstvom cerkve, zajedno pa bridko obžalovanje, da visoka vlada dozdej še ni odgovorila na rečeno izjavo, in obljublja, v zavesti svoje pravice in svoje dolžnosti, nepremakljivo zvesto in udano vstrajati na strani svojih od Boga postavljenih voditeljev in pastirjev ter se žujimi z vso odločnostjo potezati za katoliško šolo katoliškemu ljudstvu.

C.) Politiška društva in strankarska organizacija. 1. Drugi štirski shod pripoznava potrebo, da se v vsakem deželnozbornem volilnem okraji poleg lokalnih društev osnujejo katoliško-konzervativna društva, s pravico prirejevati shode na raznih krajih. Drugi štirski katoliški shod, pripoznavač po strankarski organizaciji in vodstvu društva dosežene vpehe, izraža svoje zadovoljstvo, da se je organizaciji preskrbela širja podlaga s tem, da so se vsi odbor-niki društev, imajočih pravico prirejevati shode, pridružili deželnemu odboru kot zaupni možje. 2. Oddelek. Socialno. Štirski katoliški shod pripoznava, da tiči glavni vir gospodarski stieki in nezadovoljnosti krščanskih ljudstev v tem, ker so se odaljila od verskih in nraavnih resnic krščanske cerkve in zato je možno le tako rešiti socialno vprašanje, ako se na podlagi Kristove vere in njegove cerkve uredi-mejsebojne pravice in dolžnosti človeštva.

Finančni odsek državnega zbora ogrskega odobril je predlogo, tikajočo se odpravo proste luke na Reki in da se mesto to uvrsti v colno obsežje. Zajedno se pritrdi naredbam avstrijske vlade glede uvrščenja Trsta v colno obsežje. Predlogi glede razveljavljenja pogodbe z Lloydom in nove pogodbe z društvom „Adria“ se vsprejmo.

Različne vesti.

V davčnem odseku državnega zbora zaslišali so gosp. Polonio kot eksperta v zadevi uvedanja državnega užitninskega davka v Trstu. G. Polonio je izrekel, da nameravana črta z ozirom na okolišanske prebivalce predaleč se za; ona bi bila prikladnejša, koja sta leta 1889 določili mestna uprava in finančna direkcija. Vladni zastopnik je ugovarjal, da po g. Poloniju neavetovana črta ne bi se dala nadzoravati; ta, koja naavetuje vlada, je krajša.

Gospodarski odsek posvetoval se je o predlogi, tikajoči se odprave proste luke. Navzoča sta bila tudi poslanca Stalitz in Burgstaller kot eksperta. Poročevalec izrekel je, da tožbe o pomanjkljivih pripravah so neosnovane, narava zakona zahteva hitro delovanje. Avstrija je tako ali tako zadnja mej državami izvršivimi prepotrebno to gospodarsko reformo. Mestu tržaškemu izredno dobro hoteči parlament ima najbolje namene. Poročevalec omenja mnogih žrtev za mesto tržaško, preostaja le še, da se reši železnično uprašanje. — Poslanec Burgstaller povdarja, da mesto tržaško potrebuje dobrohotne podpore vlade in parlamenta. Osebito treba prikladnih železničnih zvez in nizkih vožnjih cen po suhem in po morji.

Tudi poslanec Stalitz priporoča mesto tržaško dobrohotnosti vlade in parlamenta. Posl. Hallwich sklicuje se na Hamburg, kjer so bili tudi močno vznemirjeni, ko se je odpravila prosta luka, a sedaj so se pomirili. Posl. Peez pravi, da vživa tržaški trgovec po diferencijalni carini na kavo, ki znaša 3 gld., prednost 50 odstotkov pred hamburškimi. Tudi mesta Genova, Marsólj in Barcelona se razcvitajo divno, da-si nimajo proste luke. Uprav prosta luka ovira razvoj industrije.

Trgovinski minister zatrjuje o dobrohotnosti vlade do mesta tržaškega. Diferencijalna carina vpliva že sedaj ugodno na promet po morji. Vlada boče skrbela za to, da tržni stroški ne ovirajo konkurenčne zmožnosti Trsta, kar se tiče novih industrij. Vladna predloga vsprojme se potem kot podlaga podrobni debati.

Finančni in trgovinski minister rekla sta baronu Reineltu, predsedniku trgovinske zbornice, in županu Pitteriju, da nikakor ni mogoče spremeniti že določenega pravilnika, da se pa bode postopalo kolikor mogoče milo in obzirno.

Tarif k postavnemu načrtu, kojega priobčujemo na drugem mestu, prinesemo prihodnjič.

Prve posledice. Več trgovcev v morskimi gobami odpustilo je te dni okolo 300 delak „sešlot“ iz dela veled prenehanja prometa z imenovanim blagom. Kriza, katera stoji pred vratni našega mesta, obeča postati jako škodljiva občni blaginji. Nekateri prodajalci drobnjav so napovedali že likvidacijo in marsikje po mestu vidiš napise „stralcio“. Kriza ta je pa tudi voda na židovski malin in že sedaj se čuti vpliv židovekega kapitalizma v Trstu, kajti priliko odprave proste luke mnogi brezsrčni trgovci zlorabijo prodajajoč malovredno robo za navidezno nizko ceno pod pretvezo likvidacije. Naj se naši ljudje ne pusté preslepiti torej po napisih „stralcio“, kajti zvečine so ti le prah v oči lehkonevernemu občinstvu. — V novi luki delajo in pripravljajo noč in dan, da preskrbé vse potrebno za 1. dan prihod. meseca.

„L'Istria“ ubrala je elegične strune. Gospoda sicer niso rahločutni, a moralne zaušnice, koje doletevajo v Istri gospodujočo stranko, so toli silne, da se morajo prijeti tudi onega, ki ima slonovi slično kožo. „L'Istria“ toži bridko, da so se jeli Slovani vtikati v vsako zadevo: bodisi občinske, deželne, ali državnozbornske volitve. A ne samo to: oglašajo se, ako se snuje kak gospodarski odsek, ako se imenuje kak uradnik za pogozdovanje goličav, ali kak učitelj, župnik in celo kak občinski sluga. Dozdeva se, da jih hočejo

Slovani nadlegovati za vsako „ničevost“: ako se je kaka rešitev izdala v tem in ne onem jeziku, ako se je kak akt vrnil in celo radi vsake nepremišljene besede. Ni to grozno?! Uboga „L'Istria“, ubogi volk, kojemu jagnje vodo kali. Potem pa modruje: „Seveda se tudi po žilah Italijanov pretaka gorka kri in ni čuda, ako se tu pa tam založi kak „cazzotto“, ako se žvižga neke vrste duhovnikom, koji se niti ne amejo oddaljiti od svojega bivališča, da ne bi trebali azistence angeljev varuhov v podobi žandarmov. Potem pa odpri se nebo! Vzbujajo vam ves uradni svet od sodišča do glavarstva, od namestništva do občinskih uradov, od ministerstva za notranje zadeve do parlamenta!“

Tako „L'Istria“. Priznavanje, da padajo „cazzotti“, da se duhovnikom žvižga in da jih morajo spremljati žandarmi, vzamemo na znanje; dvomimo pa, da bi se poreški list zavedal velike nečasti, koja provzročajo taki dogodki vsej italijanski stranki. Sicer se jezi, da se take stvari prijavljajo oblastim, ali jezi se le zato ker bi utegnile oblasti danes ali jutri vender vmes poseči in sicer nekoliko gobje, nego bi bilo ljubo mnogokateremu „onorevole“. Očitanje, kakor bi bili Slovani nekaki denuncijantje, je neosnovano. Tudi mi izjavljamo, da so nam skrajno nesimpatični oni, ki se radi vsake malenkosti, izvirajoče iz političke borbe, zaletajo k državnemu pravdniku. Ali vsaka stvar ima svoje meje! Politiškega življenja homatij ni smeti tirati v zasobno življenje; in ako se radi političkega nasprotatva stavlja o sebo nasprotnika v nevarnost, potem seveda mora nehati vsaka prijenljivost, tembolj, ako ni govora o posamičnih napadih, ampak je jasno, da se izgredi vrše po določnem programu. Ne zavijajte torej hinavski svojih oči: kar se dogaja, zapisati je le na vaš rovaš!

Jako lahkoverne čitatelje mora imeti list „Il Piccolo della Sera“, sicer bi se ne kregal tako brezobzirno z resnico in logiko. List ta pripoveduje namreč, da legitimaocijski odsek le zato predlaga uničenje Vergottinijeve volitve, ker so se pri volitvi volilnih mož v Pomjanu dogodile nerednosti. O ti zvita buča ti! Treba je najprvo si dobro zapomniti, da je pri volitvi v Pomjanu zmagala slovenska stranka. Sedaj pa čuj svet: volitev italijanskega kandidata naj bi se uničila zato, ker se so dogodile nerednosti pri volitvi volilnih mož, kjer je zmagala slovenska stranka! Čudna je ta logika „avite culture“. Ne ne, prijatelj „Piccolo“: volitev Vergottinijeva uniči se radi kričečih nepostavnosti, koje so zagrešile italijanske volilne komisije. Ako bi bili le Slovani zagrešili nepravilnosti, bil bi to vzrok, da so zloglasna ta volitev potrdi, ne pa uniči. Ako smo le mi grešili, bilo bi krivično, da se kaznuje Vergottini. Tako menda pravi zdravi človeški razum. Ne pretvarjajte torej resnice!

To so možje! Cenjeni čitatelji se vede še spominjati, kako je tukajšnji „Mattino“ nedavno nesramno legal, da je g. Iv. Kuret, nadučitelj v Šmarji odstavljen zaradi volitev v državni zbor. Mi smo sicer že takrat pisali, da je to le ena onih debelih laži, kakoršne prinašati je sposoben le tukajšnji „Mattino“. In glejte! V številki od 23. maja t. l. trka se očka „Mattino“ ob svoje grešne prsi in preklicuje ono laž s temi besedami: „Sentiamo il dovere di ritirare in quanto abbiamo scritto contro il signor maestro di Monte (Šmarje) — egli non fu espulso dalla scuola, imperciocché ei trovai al suo posto tuttora ed anzi da non molto la sua signora consorte venne confermata al posto di maestra nello stesso villaggio“. — Mislimo, da očku „Mattino“ ni šla posebno v slast ta „pilula“. Doznali smo pa, da g. nadučitelj ni zadovoljen le s temi res lepimi besedami, temuč da zahteva od „Mattinčka“ še nekaj drugega. Prav je tako. Kdor krati poštenje je večje kazni vreden, nego oni,

koji nam škodi na premoženji. Iz vsega se razvidi, kakšne debele rase ponuja famozni „Mattino“ svojim bralcem. Pa saj ne morejo drugače žurnalisti alla Ajo Lucuzio (čebularji). Gosp. nadučitelju Kuretu pa častitamo!

Rojanska akademija. Mestna delegacija je zaukazala stavbinskemu odseku, da preskrbi prostor izven mestne meje, kjer se bode zidala nova šola. Ta bode imela 9 sob in odpró se v njej še dve laški vsporednici. Sedaj se na rojanski šoli jeziki tako-le učó. Prvi razred je hvala Bogu še nekoliko podoben slovenski šoli; v drugem se učencem že začenja vtepati v glavo nepotrebna laščina po par ur na teden; tretji razred deli se v slovenski in laški oddelek, a učitelji spodnjih razredov rajši vidijo, da pridejo učenci v laški tretji razred, sicer ne morejo prestopiti v četrti razred, ki je popolnoma laški. V tretjem razredu se poleg tega začenja s poučevanjem nemščine na podlagi laščine. Otroci, ki so se v prvih dveh razredih učili krščanskemu nauku v svojem materinem jeziku, siljeni so od tretjega razreda naprej poslušati laško božjo besedo, katero razumejo seveda toliko kolikor zajec na boben. Mi nam treba praviti, da službujejo na tej rojanski šoli nekatere učiteljske moči, ki slovenščine celoma ne umejo, tem manj pa otroci nje. Prihodnje leto dobé Rojanci še dva laška razreda ter se bode na tak način njihov šolski zavod spremenil v orientalsko akademijo. V par letih še lahko doživimo, da se v okolišanske ljudske šole uvede francoščina kot predmet in izbaci celoma materinska slovenščina. To bi za nas ne bilo — nihil novi sub sole, kajti predani smo lahonski slepi strasti.

Rojansko posojilno in konsumno društvo, vpisano zadrugo z omejenim poročtvom, snujejo v Rojanu pri Trstu. Jutri bode prvi shod v ta namen ob 4. pop. v prostorih otroškega vrta družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu. —

Lep dobilek zgubivajo naši delalci, ker še niso organizovani ter ne snujejo, po načinu Italijanov v Trstu, potrebna konsumna društva. Kot curiosum podajemo jim podatke o prometu laškega konsumnega društva (Banco Operaio) v mesecu maju. Novih udov je pristopilo 232. Plačalo se je udnine gl. 4719:30, posojil 32.489:91, podaljšanih posojil za gl. 39.262:80, robe se je prodalo za gl. 17.848:28, kupilo pa za 15.389 gl. 14 kr., itd. Izvestno je dober del tega denarja tudi iz rok slovenskih delalcev, koji bi pa storili mnogo boljše, da je nalože v domači zavod.

Občinsko gospodarstvo. Mestna delegacija je zopet dovolila znesek 300 gold. za proučevanje vode Bistrice in v Trebšah. Kmalu bodo stale več studije nego vodovod, ako bi se ta kedaj napravil.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu nabralo se je na Bazovici v veseli družbi dne 28. maja gl. 250. — Pri igri dne 21. maja gl. 1.80. — Gosp. Žitko daroval mesto pobotnice gl. 1. — Darovali so „štirje Janezi“ dne 5. junija 8 gl. 40 kr.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabralo se je v „veseli družbi“ v gostilni „Alla Stazione“ 4 gld.

Izvanredni občni zbor „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ bode jutri popoldne ob ¼4. uri v društvenih prostorih, kamor vse družabnike vodstvo uljudno vabi.

Pevsko društvo „Adrija“ priredi jutri veselicó na vrtu gostilne „Alla bella Barcola“. Začetek ob 5. uri. Vstopnina k „besedi“ 20 novč., k plesu 40 novč.

Iz Trsta se nam piše: Kakor znano dobili so vsi tobakarnarji od finančne direkcije ukaz, tako pregraditi prostore svoje, da je stanovanje povsem ločeno od prodajalnice, odnosno, najti si posebno stanovanje. Kdor ne bi mogel ugoditi temu ukazu, ne bi smel ostati na svojem mestu. Mnogo njih je naredilo pregrajo to iz lesa,

a to ne zadostuje, kajti dobili so zopet ukaz, da si do 24. augusta dobe posebna stanovanja. Škoda, koja prevzročá ta ukaz tobakarnarjem, je velika. Pomisliti je, da primernega stanovanja ni to lahko dobiti, kajti stanovanje treba da je blizo prodajalnice. In kaj potem, ako kdo ne najde primernega stanovanja? Izgubi licenco. In potem preide morda licenca ta iz rok Slovenca-Avstrijca v roke Italijana ali Grka. Pri cesarskih zavodih ne bi smelo tako biti. Menenje pisca teh vrstic je to, da se tobakarnarji kjerkoli snidejo v posvetovanje, kaj in kako bi bilo ukreniti v oigled najnovejšim ukazom c. k. finančne direkcije.

Z Opčin se nam piše: Procesija sv. Rešnjega Telesa vršila se je dne 31. maja sijajno. Občinstva iz bližnjih vasi, posebno iz spodnje okolice, na stotine. Raz mnogih hiš vihrale so narodne zastave; ob kraju cesta, kjer se je pomikala procesija, nasajeni so bili mlaji. Ob 9. uri pričela je sv. maša in je bila cerkev natlačeno polna, takó, da je morala polovica pobožnih zunaj stati. Po sv. masi pričela je procesija, na čelu jej šolska mladina. Za mladino korakali so Trebanci s križi in zastavami, openska dekleta se svojo zastavo in v krasnih narodnih nošah, isto tako žene, fantje in možje; naposled pa izvrsten zbor 60 pevcev pod vodstvom vrlega gospoda nadučitelja. Za pevci je šla novo uniformirana domača godba, koja je svojo ulogo pohvalno rešila. Pred nebom stopalo je 50 belo oblečenih deklic s pečami na glavi in koški na višnjeh trakovih čez ramena. To je bil krasen prizor! Zasluga na tem prizoru gre vrli gospej učiteljici. Procesijo vodil je preč. g. dekan z asistenco gosp. župnika iz Repentabra in našega gosp. kapelana. Za nebom stopali so naši prvaki, med njimi magistratni poslanec, gospod Parovel.

Iz Ajdovščine nam piše tretji dopisnik: V zadnji števec „Nove Soče“ čitali smo poročilo iz Ajdovščine, da je vodnjak na trgu otrovan. Človek bi moral skoro to verjeti, ker županstvo je zaukazalo pumpo z verigo zapreti, in steklenica vode se je poslala politični oblasti v Gorico, da jo preišče. Vse to početje se nam pa dozdeva nekako brezvspešno opravičevanje onih, kateri so to igračo na trg postavili, ter bi jo radi lepim potem zopet odpravili. Pumpa je zabita v bližini stranišč in gnojnišč. Po naravnih zakonih prišli smo do žive resnice, da dandanes pumpamo smrdljivo barvano vodo. To duhovito delo stalo je občino 173 gld. A mi radi plačamo, saj se smemo ponašati, da smo edina občina, ako se ne tomim, na vesoljnem svetu, ki smrdljivo vodo pumpamo, dasiravno nam sto korakov od tam teče daleč na okolu po bistrosti in mrzloti znana rečica Hubel.

Ob tem dogodku postopal je poznani nekdo kaj samovlastno, ter smatramo to kot žaljenje postave in celega starešinstva. Ako „on“ misli, da sme brez sklepa starešinstva samooblastno vladati, ne umemo, čemu se drugi starešine volijo. O nekaterih sicer vemo, da le radi tega, da pri sejah kimajo. Kako daleč je naš nekdo sploh zavozil, povedal nam je dopisnik cenjene „Edinosti“ pred tednom dni. Opozarjal Vas je, dragi sorojaki, da dobro premislite, komu zaupate ob bližajočih se volitvah blagor občine. Ne morem si kaj, da Vam i jaz ne položim na srce: volite nesebično može, katerim bode blagor občine resnično pri srci in ne le na jeziku. Potem smemo upati, da se občinske doklade znatno zmanjšajo.

Iz Pulja se nam piše: V dopolnilo zadnje vesti o sestavi novega odbora Slavjanske Čitalnice v Pulji objavljamo, da je bil v odbor izbran tudi gosp. Viljem Grum, a da je radi prevelikih drugih poslov odklonil to čast. Občni zbor je to izjavo vzel na znanje, ter potem jednoglasno izrazil g. Grumu kot bivšemu predsedniku v preteklem društvenem letu zahvalo vsega društva na njegovem požrtvovalnem delovanju.

Razpisana je jedna dota v znesku 100 f. iz ustanove Marka Casurbacchi za deklico katoliške vere, ki se meni letos poročiti. Prošnje na mestno ubožnico.

Razpisanih je več mest IX. X. in XI. dijetnega razreda za uradnike pri novih e. kr. užitninskih uradih u Trstu. Zahteva se nižja carinska skušnja in znanje deželnih jezikov. Radovedni smo pa, v katerem deželnem jeziku se bode uradovalo v teh uradih, ki bodo imeli opravka z golj z našimi ljudmi: Slovenci iz okolice, Krasa, Ipave, Gorice? Kaj bi pač bilo, ako bi se v tem kaj natančnejšega izvedelo na pristojnem mestu?

Ljubljanski Zvon prinaša v 6. zvezku nastopno vsebino: 1. Bistran: Absalom. — 2. Stébor: Jelka — 3. Bátog: Sreča in bogastvo. — 4. Dr. Nevésko: 4000. Povest. (Dalje.) — 5. Gr. Novak: Utrinki — 6. Anton Kaspret: Razmere gorenjskih kmetov okolo leta 1500. (Dalje.) — 7. Cvetána: Zapuščena. — 8. Lujiza Pesjakova: Pulj. — 8. Podgoričan: Tkalčev Anton. — 10. Stébor: Na neposvečeni prsti. — 11. Dr. Janko Pajk: Dr. Jožef Mialej, slovenski modroslovec. (Dalje.) — 12. Bátog: Listi — nádeje. — 13. R. Perušek: Pop Pero. Črtica iz Bosne. (Dalje.) — 14. Dr. M. Murko: Poljska ustava z dne 3. maja. — 15. Dr. Fr. Kos: Denar in njegova vrednost okolo Škofje Loke v minulih dveh stoletjih. — 16. Književna poročila: II. R. Perušek: Bibliografija slovenska. Slovensko knjigarstvo od 1. januarja 1889. leta do 1. januarja 1890. leta. (Konec.) III. A. Štrifof: Fonov nemško-slovenski slovar za prvočolce. (Dalje.) — 17. V. Bežek: Slovniški razgovori. (Dalje.) — 18. Listek: † Ivan Jenko. — Pisateljsko podporno društvo. — Dramatično društvo. — Koncert „Glasbene Matice“. — „Národne legende za slovensko mladino“. — Nove knjige za poučevanje v petji. — Muzejsko društvo. — Iz muzejskega društva. — III. izkaz darov za Prešernov spomenik. — † Anton Chittussi. — Shod slovanskih stenografov v Pragi. — Listnica.

„Dom in Svet“. Vsebinska VI. zvezka 1. Slava Avstriji! Spisal dr. Fr. Lampe. 2. Erazem Tattenbach. Založna. Spisal Prokop. 3. Gostačeva hči. Piše T. 4. Samsanova smrt. Zl. V. S. 5. Jetnik. Zl. M. O. 6. Prijatelj. Sp. A. Sinigoj. 7. Na Samovcu. Povest. Sp. Podgoričan. 8. Na Plaču. Sp. M. Cilenšek. 9. Črtice iz zgodovine slikarstva, zlasti slovenskega. Piše —i— 10. Prazgodovinske izkopine po Slovenskem. Priredil V. S. 11. Avstrijska vojska na Laškem leta 1866. Sp. dr. Fr. L. 12. Pred bitvo. Zložil A. M. 13. Pogovori. Piše dr. Fr. L. 14. Tvar in lik. Sp. —i—. 15. Slovatvo. 16. Raznoterosti. Slike: 1. Nadvojvoda Franc Ferdinand. 2. Pred bitvo pri Custozzi. 3. Starorimska dvorana. 4. Dr. Josip. Poklukar. 5. Procesija pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

	100 K.	127.	129.
Kava Mocca	100 K.	127.	129.
Rio biser jako fina		112.	114.
Java		126.	127.
Santos fina		109.	111.
„ srednja		105.	107.
Guatemala		—	—
Portorico		136.	141.
San Jago de Cuba		—	—
Ceylon plant. fina		140.	141.
Java Malang. zelena		122.	124.
Campinas		—	—
Rio oprana		—	—
„ fina		108.	110.
„ srednja		104.	106.
Cassia-ligna v zabojih		27.	—
Kaciov cvet		380.	390.
Inger Bengal		31.	32.
Papar Singapore		50.	52.
Penang		40.	45.
Batavia		45.	41.
Piment Jamaika		30.	31.
Petrolej ruski v sodih	100 K.	6.50	—
„ v zabojih		7.95	—
Ulje bombažno amerik.		33.	35.
Locec jedilno j. f. gar.		41.	42.
dalmat. s certifikat.		43.	44.
namizno M.S.A. j. f. gar.		56.	57.
Aix Vierge		64.	65.
„ fino		59.	61.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Rošči pulješki	9.—	—
dalmat. s cert.	—	—
Smokve pulješke v sodih	17.—	17.50
„ v venci	8.—	9.—
Limoni Mesina	zaboj	117.—
Pomeranče Pulješke	100 K.	118.—
Mandlji Bari I.a	—	—
dalm. I.a, s cert.	—	—
Pignoli	—	—
Riz italij. najfinejši	22.—	—
„ srednji	21.—	—
Rangoon extra	16.50	—
„ La carinom	13.75	—
„ II.a	12.—	—
Sultanine dobre vrste	38.—	40.—
Suho grozdje (opaša)	18.—	20.—
Oljbe	—	—
Slaniki Yarmouth	sod	—
Polenovke srednje velikosti	100 K.	34.—
„ velike	—	—
Sladkor centrifug. v vrečah	—	—
certifikat.	31.—	—
Fazol Coks	14.50	—
Mandoloni	11.50	—
svetlorudeči	—	—
temnorudeči	—	—
bohinjski	12.—	12.25
kanarček	10.—	—
beli, veliki	10.50	—
zeleni, dolgi	9.50	—

Naznanilo.

Udano podpisani naznanjam častitim cerkvenim oskrbníštvom in slavnemu občinstvu, da sem otvoril na Solkanski cesti št. 9 lastno voščarnico. — Izdelujem in prodajam sveče iz pristnega in garantovanega čebelnega voska, kakor tudi sveče nižje vrste, kakeršne so v navadi za stransko razsvetlovanje cerkva, pri pogrebih itd.

Prizadeval si bodem, da svoje častite odjemnike zadovoljim z dobrim blagom, točno postrežbo in kolikor možno nizko ceno. Priporočevaje se za blagohotno podporo bilježim se

z najodličnejšim spoštovanjem
4-1 JERNEJ KOPAČ,
Solkanska cesta št. 9. v Gorici.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavčentroz (millefiori), kri čističe in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodec, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 nov., dobi se edino v 5-10

odličkovani lekarni Prazmarer (telefon 207)
Al due Mori, Piazza Grande.
Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma. Čuvati se je treba ponarejenega zdravila.

Marijne kričistilne kroglice,

proti boleznim spodnjega dela telesa, proti boleznim na jetrih, vrtoglavici, zabasanju, hemoroidom.

Škatljica 20 nov., 6 škatljic 1 gold.

Lekarna Franzoni
Via S. Antonio št. 5 poleg cerkve.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 30-30

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah in družih deželah.

1891.

PRAGA

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Candee-ve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljše spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu
— ulica Zonta 5

po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozje, sesalke itd.

Priporočja se omenjena tvrdba vsem rojakom za obilne naročbe.

Vozni listi in tovarni listi v
Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New York & Philadelfijo

koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani zastop 19-42

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17,
ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

KWIZDE

izklj. priv.

restitucionalni fluid

(voda za pranje konj).

Se uporablja že 30 let s najboljšim vspehom po hlevih raznih dvorov, večjih hlevih civilnih oseb in vojaštva v okrepčanje pred hudimi napori in zopetno okrepčanje po naporih; ako se noga zvne ali izpahne, ako postane mišice trde itd. vsposoblja konja za posebna dela pri vežbanju konj (Training.)

1 steklenica gld. 1.40.

Pravo se dobiva le pod sgornjo varstveno marko po vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske. Razpošilja vsaki dan glavna zaloga

Franz Joh. Kwizda,

c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj, Kreisapotheker, Korneuburg bei Wien

P. n.

17-18

Podpisana tovarna pohlštva usoja si javljati, da se bodo prodali zaradi preselitve vsi njeni izdelki: spalne sobe, obedne sobe, pohištvo za salone, za pisarnice, za kuhinje in predsobe pod pravo vrednostjo, da se prihranijo stroški selitve.

Priporočajmo slavnemu občinstvu okoristiti se s to ugodno priliko, bilježim preponižno

Ignac Kron

TRST — Via del Teatro številka 3 — TRST.

Naznanilo.

Dutovljanski mladeniči priredijo dne 29. junija t. l. veliko veselico z godbo in plesom na prostem v jako priljubljenem gozdu v Bercih med Dutovljami in Tomajam v spomin dovršenja tamkajšnjega velikega vodnjaka.

Začetek veselice točno popoldne do 9. ure zvečer. K obilni udeležbi se uljudno vabi prijatelje veselice.

3-2 Veselični odbor.

Peronospora (pál)

Sikalica Vermorel

s prizanim sredstvom za silkanje pri visokih in nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra. Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi tekočine. Ne utruji delavca. Rabi se lahko več let brez da se pokvari.

BOLJE SO OD VSIH DRUGIH.

347 prvih nagrad pri raznih natecanjih.

Edini zastopniki za Avstro-Ogersko Vit. Evg. prof. Glordano v Gorici, dež. kmetijska šola, in Henrik Pegan v Trstu, Via Sanità 17. — Cena prosto carine f. 22. — Brezplačni zamot. — Franco na postajah v Gorici ali v Trstu; v Trstu tudi na brod. Plača se napred. 5-10

Dežnike in solnčnike

jednostavne do najelegantnejših iz solidnega blaga, skrbno izdelane v največji izbiri in po čudovito nizkih cenah priporočja

L. MIKUSCH

v Ljubljani

Mestni trg št. 15

tovarna za izdelovanje dežnikov in solnčnikov.

Preobleke in poprave se dobro in po ceni izvrše.

Naročila po pošti se hitro izvrše proti povzetju.

Prodajalcem na drobno so obširni ceniki na zahtevanje na razpolago. 8-9

Tiskarna Dolenc v Trstu